

UDK: 316.64/.65-053.66:372.873/.876(047.31)

Prethodno priopćenje

Primljeno : 23. 3. 2009.

Prihvaćeno: 19. 5. 2009.

STAVOVI UČENIKA OSMIH RAZREDA OSNOVNE ŠKOLE O NASTAVNOM PREDMETU LIKOVNA KULTURA

Mr. sc. Dubravka KUŠČEVIĆ

Mr. sc. Marija BRAJČIĆ

Mr. sc. Irena MIŠURAC ZORICA

Filozofski fakultet u Splitu

Sažetak: *Svrha je ovoga rada bila istražiti položaj nastavnog predmeta likovna kultura kroz evaluaciju, refleksiju i stavove učenika osmih razreda osnovne škole. Istraživanje je provedeno na uzorku od 303 učenika osnovnih škola Splitsko-dalmatinske županije.*

Iz istraživanja ističemo najvažnije rezultate: 45,5% učenika nezadovoljno je sadašnjom satnicom nastave likovne kulture i smatra da je treba povećati barem za još jedan sat tjedno. Sudjelovanje u likovnim aktivnostima voli 34,3% učenika i jako voli 22,4% učenika, što je gotovo polovica ispitanika. Rezultati istraživanja pokazuju da najveći postotak, 38% učenika, izjavljuje kako su se u okvirima ovog nastavnog predmeta naučili služiti likovnim tehnikama i materijalima. Veliki postotak učenika (njih 57,8%) nema naviku posjećivanja muzeja i galerija ni likovnih izložaba, a 54,1% učenika smatra utjecaj nastave likovne kulture na formiranje njihova osobnog likovnog ukusa osrednjim. Bavljenje likovnim aktivnostima uže ili šire obitelji učenika pozitivno utječe na procjenu vrijednosti nastavnog predmeta Likovna kultura, dok varijable spol i školski uspjeh ne utječu na procjenu vrijednosti nastavnog predmeta kod učenika osmih razreda.

Ključne riječi: *učenik, vrednovanje, stavovi, nastava likovne kulture, osnovna škola*

---

1. Uvod

Likovna kultura jedan je od uvjeta i pretpostavki oblikovanja svijeta po mjeri čovjeka. Osnova za njezino stjecanje je razvijanje likovne pismenosti i sposobnosti likovnog oblikovanja (Alschuler i Hattawick, 1969.). Mnogi autori ističu kako odgoj i obrazovanje temeljeni na sadržajima likovne umjetnosti rezultiraju nezamjenjivo bogatim iskustvom u formiranju individualnog shvaćanja u razumijevanju svijeta, koje ujedno utječe i na razvoj mnogih dječjih

sposobnosti (Eisner, 1969.; Holden, 1978.; Gibson, 2003.). Likovne umjetnosti u procesu odgoja i obrazovanja vizualno pružaju jedinstvenu mogućnost za razvoj osobnog izražavanja, čime se potiče kreativnost u nastavi, ali se također veoma pozitivno utječe na razvoj mišljenja, učenja i motivacije.

Motivacija, mišljenje, učenje nezaobilazni su u izgradnji osobnosti svakoga zrelog i odgovornog pojedinca; stoga bi svi oni koji sudjeluju u odgojno-obrazovnim aktivnostima morali poštivati mišljenje i rasuđivanje učenika, jer dobra motiviranost učenika pridonosi lakšem svladavanju i usvajanju nastavnih sadržaja te utječe na kvalitetniji nastavni rad. *Kvalitetna škola* sintagma je koja se danas često koristi; to je škola koja je usmjerena na učenika, koji postaje suorganizator procesa učenja, pa bi stoga učitelji trebali sustavno utjecati na motivaciju i aktivnost učenika, kako bi u konačnici mogli utjecati na sposobnost učenikova mišljenja (Lovrentjev, 2005.). Suвременa pedagoška shvaćanja ističu kako je danas od iznimne važnosti da dijete svoja znanja konstruira samo, vlastitim iskustvom, pri čemu važnu ulogu ima okoliš (školski i životni) te snaga doživljavanja u procesu stjecanja znanja (Krapše, 1999.). Nova nastavna paradigma u HNOS-u temelji se na postavkama suvremenih teorija učenja kao što su kognitivističke, humanističke i socijalne, što znači da se učenik stavlja u središte procesa učenja. Kao rezultat nove nastavne paradigme u novoj hrvatskoj školi, ključni pojmovi škole budućnosti postaju: užitek u učenju, intrinzična motivacija, preuzimanje odgovornosti za svoj rad, učenik u središtu pozornosti (Fabris, 2006.).

Ponašanje učenika posljedica je motivacije, koja se nalazi pod snažnim utjecajem emocija. Emocije omogućuju povećano angažiranje, čovjek će uz prikladnu emociju upotrijebiti više energije da postigne neki cilj, što u stanju ravnodušnosti vjerojatno ne bi (Andrić i Čudina-Obradović, 1994.). Pozitivne emocije prema predmetu stvaraju ugodno ozračje zadovoljstva, što omogućuje učeniku da prepozna svoje interese i sposobnosti, a također potiče kreativnost, fleksibilnost, optimizam i individualnost. Abraham Maslow osmislio je piramidalnu hijerarhiju ljudskih motiva počevši od fizioloških potreba u dnu piramide, na koje se nadograđuju motivi »viših stupnjeva«, kao što su potreba za sigurnošću, potreba za pripadanjem, potreba za samopoštovanjem, potreba za samoaktualizacijom (prema Šverko i suradnici, 2002.). Samoaktualizacija svakako utječe na motivaciju u nastavi, jer učenik koji je aktivni kreator svojega učenja, svjestan sebe, svojih ciljeva, interesa i sposobnosti, angažirani je učenik, kojemu je omogućena samoaktualizacija. Istraživanjem učeničkih stavova prema nastavi likovne umjetnosti u osnovnoj školi bavili su se Pavlou i Kambouri (2007.), koji su utvrdili kako učenički stavovi bitno utječu na proces učenja i odnos učenika prema nastavnom predmetu. Stavove učenika prema podučavanju likovne umjetnosti navedeni autori ispitali su prema sljedećim faktorima: uživanju u izvođenju, poticanju samopouzdanja, korisnosti predmeta u budućem obrazovanju i životu te potpori koju dobivaju za rad od učitelja likovne

kulture. Istraživanja na tom području u nas su započeli autori Brajčić i Arnautović (2002.), koji su učeničkom evaluacijom pokušali istražiti i utvrditi preferencije učenika za određena likovna područja.

Na tragu tih promišljanja koncipiran je i ovaj rad, kojemu je cilj ispitivanje stavova osmih razreda osnovne škole prema predmetu likovna kultura te isto tako ispitivanje na koji način opće varijable, kao što su uspjeh, spol i likovne aktivnosti članova uže obitelji modificiraju stav učenika prema likovnoj kulturi.

2. Metodologija istraživanja

2. 1. Problem i cilj istraživanja

Nastava likovne kulture opterećena je brojnim poteškoćama, od male satnice do percepcije manje važnog predmeta kod učenika i šire društvene zajednice. Upravo stoga, u ovom smo radu željeli istražiti stavove učenika osmih razreda o predmetu *likovna kultura* i sadržajima koji se tim predmetom usvajaju.

Cilj ovoga rada je saznati kako učenici osmih razreda vrednuju satnicu predmeta Likovna kultura, kako procjenjuju njegovu važnost, koliki je utjecaj nastave likovne kulture na formiranje likovnog ukusa kao i njihove opće stavove prema predmetu. Također želimo istražiti imaju li učenici naviku posjećivanja muzeja, galerija i izložaba te tko prema njihovom mišljenju ima presudnu ulogu u poticanju sklonosti mladih prema likovnim umjetnostima.

2. 2. Uzorak ispitanika i postupak istraživanja

Istraživanje je provedeno s učenicima osmih razreda osnovnih škola Splitsko-dalmatinske županije, a obuhvatilo je osnovne škole Marka Marulića u Sinju, osnovne škole Kneza Mislava u Kaštel Sućurcu, osnovne škole Petra Berislavića u Trogiru, osnovne škole Meje u Splitu, osnovne škole Manuš u Splitu, osnovne škole Oca Petra Perice u Makarskoj, osnovne škole Hvar u Hvaru. Anketirano je 310 učenika, a valjano ispunjen upitnik predala su 303 učenika.

Prikupljanje informacija provedeno je putem anonimnog upitnika zatvorenog tipa posebno načinjenog za tu svrhu, koji je sadržavao operacionalizirane relativne indikatore i varijable predmeta istraživanja. U upitniku su korištene ljestvice procjene, u ovom slučaju Likertova ljestvica, pitanja dihotomnog tipa i pitanja višestrukog izbora. Prigodom provedbe ankete učenicima je uz svako pitanje pruženo dodatno objašnjenje. Analiza popunjenih upitnika pokazala je da su učenici savjesno i odgovorno pristupili anketiranju, jer je od ukupno 310 upitnika samo sedam njih isključeno iz obrade.

3. Rezultati i rasprava

U prvom pitanju cilj je bio istražiti u kojoj su mjeri ispitanici zadovoljni satnicom nastavnog predmeta likovna kultura. Dobiveni rezultati pokazuju da 36,3% učenika smatra kako bi likovnu nastavu trebalo povećati za jedan sat tjedno; 9,2% učenika misli kako bi se satnica mogla povećati i za više od dva sata tjedno, dok je 54,5% učenika zadovoljno sadašnjom satnicom nastave likovne kulture. Takvi rezultati otvaraju mnoga pitanja vezana uz satnicu likovne kulture, kojom se učitelji bave dulje vrijeme, otkad je u petim i šestim razredima osnovne škole ukinut jedan sat likovne kulture. Mnogi učitelji drže da je time nanesena velika šteta učenicima, te dugo traje bitka za povratak tih sati, nažalost, bez uspjeha. Rezultati ankete među učenicima pokazuju da velik broj učenika, čak 45,5% njih, drži da satnicu treba povećati. Ta bi mišljenja učitelja i učenika trebalo respektirati pri kreiranju programa, osobito uzmu li se u obzir programi likovne kulture u europskim zemljama, gdje satnica likovne kulture iznosi 2 sata tjedno. Respektirajući 54% učenika koji drže da im je jedan sat likovne kulture tjedno dostatan, moglo bi se razmisliti o izbornim programima preko kojih bi se motiviranim učenicima ponudilo više sadržaja likovne kulture. Podsjetimo da se u sustavu školstva mnogih zemalja (SAD, Kanada, Velika Britanija, Francuska) nastava temelji na samo nekoliko obveznih predmeta, a ostali predmeti ponuđeni su u izbornom obliku, primjerice, vizualne umjetnosti, glazba, drama i slično. U slučaju izbornih sadržaja mogućnost povećanja broja sati je veća, a i učenicima se omogućuje da razvijaju potencijale u smjeru svoje motivacije.

Drugim se pitanjem kanilo utvrditi koliko učenici vole nastavu likovne kulture. U tablici 1 rezultati su prikazani zasebno za dječake i djevojčice. Utvrđeno je da 56,7% učenika voli ili jako voli ovaj nastavni predmet i pritom se zamjećuje komplementarnost s rezultatima prvog pitanja, gdje 45% učenika drži da bi satnicu likovne kulture trebalo povećati. Dakle, učenici koji vole taj nastavni predmet, žele ujedno i veći broj sati. Ovdje je potrebno apostrofirati već rečeno u prethodnom razmatranju, naime, da se ovi podaci ne bi smjeli zanemariti, nego ih valja uzeti u obzir pri kreiranju NPP-a. Svakako to potvrđuju i dosadašnje spoznaje da se poticanjem likovnog stvaralaštva kod učenika stvaraju pozitivne emocije. Sama spoznaja o stvorenom uratku kod učenika izaziva osjećaj ponosa i zadovoljstva učinjenim. Također, ako se likovne aktivnosti postave pred učenike otvoreno i kreativno, oni će likovne aktivnosti doživjeti kao radost.

Kako bismo utvrdili značajnost razlika u odgovorima dječaka i djevojčica, izračunali smo Mann Witneyev test rangova ($\alpha=7,5\%$, $\alpha >0,05$), koji je pokazao da razlika preferencija prema spolu nije statistički značajna.

Tablica 1. Razdioba ispitanika prema stupnju preferencije nastavnog predmeta

		Ocijeni do kojeg stupnja voliš predmet likovna kultura i zaokruži odgovor na skali od 1 do 5, pri čemu brojke znače sljedeće					Ukupno
		1. uopće ga ne volim	2. niti ga volim, niti ga ne volim	3. djelo- mično ga volim	4. volim ga	5. jako ga volim	
spol	ženski	10	17	32	51	37	147
	muški	19	28	25	53	31	156
Ukupno		29	45	57	104	68	303

Sljedećim pitanjem željeli smo utvrditi mišljenje učenika o tome što su naučili u nastavnom predmetu likovna kultura. U tu svrhu, ponuđena im je mogućnost višestrukog izbora odgovora. Veliki postotak učenika, njih 18,5%, izjasnilo se da uopće ne znaju što su u likovnoj kulturi naučili. Najveći postotak učenika (njih 38%) izjavljuje da su se u okvirima ovoga nastavnog predmeta naučili služiti likovnim tehnikama i materijalima. Nadalje, 9,6% učenika navodi da su se naučili služiti likovnim tehnikama i materijalima te razlikovati dobro likovno djelo od lošega. 7,9% učenika naučilo je samo razlikovati dobro likovno djelo od lošega, a 5% učenika naučilo se služiti likovnim tehnikama i materijalima i upoznalo se s djelima poznatih likovnih umjetnika. Manji broj učenika (4,3%) upoznalo se samo s likovnim jezikom, njih 3,3% upoznalo se i s likovnim jezikom, naučilo se služiti likovnim tehnikama i materijalima te naučilo razlikovati dobro likovno djelo od lošega. Nadalje, 2,3% učenika upoznalo se s djelima poznatih likovnih umjetnika, 2% učenika upoznalo se s likovnim jezikom, naučilo se koristiti likovnim tehnikama i materijalima i upoznalo se s djelima poznatih likovnih umjetnika, 2% naučilo ih se koristiti likovnim tehnikama i materijalima, upoznalo se s djelima poznatih likovnih umjetnika i naučilo se razlikovati dobro likovno djelo od lošega, 1,7% upoznalo se s likovnim jezikom, naučilo se služiti likovnim tehnikama i materijalima, upoznalo se s djelima poznatih likovnih umjetnika, naučilo se razlikovati dobro likovno djelo od lošega te 0,7% učenika upoznalo se s djelima poznatih likovnih umjetnika i naučilo se razlikovati dobro likovno djelo od lošega. Tek mali postotak učenika, njih 1,7%, zaokružili su sve ponuđene odgovore, što bi značilo da su sve potrebno naučili u likovnoj kulturi.

Rezultati ne iznenađuju iz jednostavnog razloga što se u nastavi likovne kulture ne prakticira provjera znanja. U NPP-u je utvrđeno što učenik treba znati

iz područja poznavanja i razumijevanja likovnih pojmova i sadržaja iz nastavnih tema, poznavanja i razumijevanja umjetničkih područja, slikarstva, kiparstva, arhitekture, primijenjene umjetnosti i novih medija, te poznavanja kulturne baštine (svjetska, nacionalna, etno umjetnost). Stoga bi u praksi ta znanja trebalo na odgovarajući način provjeravati.

U okviru nastave likovne kulture svakako bismo trebali inzistirati na učeničkim odlascima u muzeje i slične ustanove. Stoga nas je zanimalo istražiti imaju li učenici osmih razreda, koji iza sebe imaju osam godina likovne edukacije, naviku posjećivanja muzeja, galerija i izložaba. U *tablici 2* prikazano je koliko ispitanici posjećuju muzeje i galerije te odlaze li na likovne izložbe.

Tablica 2. Razdioba ispitanika prema učestalosti posjećivanja muzeja, galerija i izložaba

Posjećuješ li muzeje, galerije ili izložbe kako bi se upoznala/o s djelima likovnih umjetnosti	Broj učenika f_i	Udio učenika (u %)
da, često	17	5,6
ne	175	57,8
katkad	111	36,6
Ukupno	303	100,0

Najveći broj učenika nikada ne posjećuje navedene sadržaje, što svakako nije zadovoljavajuće želimo li podignuti razinu estetske osjetljivosti učenika prema likovnoj umjetnosti. Smatramo da bi škola mogla i više utjecati na likovnu edukaciju učenika kada bi se sustavno povezivala s muzejima i galerijama te na taj način razvijala pozitivan odnos prema tim ustanovama. Suradnja s muzejima trebala bi biti predviđena NPP-om, te bi je trebalo sustavno provoditi. Na taj način bi se među učenicima razvijala potreba da i kasnije, nakon završetka školovanja, posjećuju muzeje, a razvila bi se i njihova svijest o kulturnoj baštini.

Zanimalo nas je i što učenici misle o tome tko ima presudnu ulogu u poticanju sklonosti mladih prema likovnim umjetnostima. Učenici u najvećem postotku, njih 59%, misle kako je škola ključan čimbenik u prezentaciji likovnih aktivnosti mladima. Nakon škole, kao ključan čimbenik u poticanju sklonosti prema likovnim umjetnostima navode masovne medije (32% ispitanika), obitelj (njih 27%), dok vršnjake navodi samo 15% ispitanika.¹ Ovakvi rezultati potvrđuju,

¹ U ovom pitanju učenici su se mogli opredijeliti za nekoliko ponuđenih odgovora, zbog čega ukupan zbroj postotaka u svakoj pojedinoj komponenti prelazi 100%.

a ujedno i naglašavaju povećanu odgovornost škole prema likovno-vizualnom odgoju i obrazovanju.

Nadalje se nastojalo utvrditi postoji li veza između bavljenja likovnim aktivnostima članova obitelji i procjene vrijednosti nastavnog predmeta likovna kultura kod ispitanika. Od 303 ispitanika, njih 88 ili 29% navelo je da im se neki član obitelji bavi likovnim aktivnostima, dok preostalih 215 učenika nema takvih članova u svojoj obitelji. U tablici 3 prikazani su rezultati ovih dviju subkategorija učenika u odnosu na procjenu vrijednosti predmeta likovna kultura.

Tablica 3. Procijenjena vrijednost likovne kulture prema tome bavi li se likovnim aktivnostima netko iz uže ili šire obitelji učenika

Bavi li se tko iz tvoje uže ili šire obitelji likovnim aktivnostima?	Kako procjenjuješ vrijednost nastavnog predmeta likovna kultura u nastavnom planu		
	manje važan predmet	predmet osrednje važnosti	vrlo važan predmet
da	12 (13,6%)	37 (42%)	39 (44,3%)
ne	45 (20,9%)	111(51,6%)	59 (27,4%)

U tu svrhu izračunali smo vrijednost hi-kvadrat testa ($\chi^2 = 8,438$; $p < 0,05$) koja je pokazala da postoji statistički značajna povezanost između bavljenja likovnim aktivnostima nekog člana obitelji i procjene vrijednosti nastavnog predmeta likovna kultura. Možemo utvrditi da bavljenje likovnim aktivnostima nekog člana obitelji utječe na bolju percepciju predmeta likovna kultura kod ispitanika.

Istraživanjem se također željelo utvrditi postoji li korelacija između školskog uspjeha i preferencija prema likovnoj kulturi. U tu svrhu izračunan je Spearmanov koeficijent korelacije ($s = 0,052$; $p > 0,05$), koji je pokazao da razlike u preferenciji djece prema predmetu likovna kultura u zavisnosti od njihovog školskog uspjeha nema.

Pokazalo se da najveći broj djevojčica (njih 79 ili 54%) procjenjuje likovnu kulturu kao predmet osrednje vrijednosti, njih 46 ili 31% smatra ga vrlo važnim predmetom, dok njih 22 ili 15% smatra da je riječ o manje važnom predmetu. Većina dječaka procjenjuje da je likovna kultura predmet osrednje važnosti (njih 69 ili 44%), njih 52 ili 33% smatra ga vrlo važnim predmetom, a 35 učenika ili 22% smatra ga manje važnim predmetom. Dodatnom primjenom Mann-Whitneyeva testa ($p = 0,578 > 0,05$) zaključili smo da ne postoji statistički značajna razlika u procjeni važnosti nastave likovne kulture među učenicima različitog spola.

4. Zaključak

Analizom rezultata istraživanja utvrdili smo da učenici uglavnom vole likovnu kulturu. Pri tome nema razlike u preferenciji prema predmetu između učenika i učenica osmih razreda. Utvrđeno je da bavljenje likovnim aktivnostima nekog člana učenikove obitelji utječe na bolju procjenu vrijednosti nastavnog predmeta u očima učenika. Učenici smatraju da je škola presudni čimbenik u poticanju sklonosti mladih prema likovnoj umjetnosti, što ukazuje na veliku odgovornost škole u vizualno-likovnom odgoju i obrazovanju učenika. Školski uspjeh ne utječe na učeničku procjenu važnosti nastavnog predmeta likovna kultura. Sve navedeno ukazuje na pozitivan odnos učenika osmih razreda prema nastavnom predmetu likovna kultura.

Istraživanje je aktualiziralo neka važna pitanja vezana za nastavu likovne kulture. To je u prvom redu pitanje satnice, a odmah zatim i stjecanja znanja u tom predmetu. Satnicu likovne kulture žele povećati mnogi učenici, pa bi se kroz izborne predmete mogli učenicima ponuditi brojni dodatni likovni sadržaji. Premda unutar NNP-a postoje naznačena znanja neophodna za taj nastavni predmet, u praksi se provjera znanja iz likovne kulture rijetko provodi. Preporuka bi se sastojala u tome da se poradi na načinima provjere znanja u okviru tog nastavnog predmeta. U zaključnim mislima možemo dodati da bi nastavnici likovne kulture u nastavi trebali s učenicima više poraditi na osvješćivanju i usvajanju likovnog jezika kako bi učenici svoje spoznaje i emocije mogli što bolje transformirati u svoj likovni govor.

Literatura

1. Alschuler, R.H., Hattawick L.W. (1969.): *Painting and personality*, Chicago: University of Chicago Press
2. Andrić V., Čudina – Obradović, M. (1994.): *Osnove opće i razvojne psihologije*, Zagreb: Školska knjiga
3. Andrić V. (1988.): *Metode i tehnike istraživanja u psihologiji odgoja i obrazovanja*, Zagreb: Školska knjiga
4. Ball, Laurie (1990.): What role: Artist or teacher? *Art education* 43(1): 54-59
5. Brajčić, M., Arnautović, D. (2002.): Učenik - aktivni subjekt u realizaciji i vrednovanju odgojno-obrazovnih ciljeva predmeta likovna kultura u osnovnoj školi. *Školski vjesnik* 51 (1-2): 19-25
6. Brajčić, M., Arnautović, D. (2007.): Učenička evaluacija unutar predmeta likovna kultura. *Napredak* 2 (148): 258-265
7. Cohen, L., Lauren i Morrison, K. (2007.): *Metode istraživanja u obrazovanju*, Jastrebarsko: Naklada Slap

8. Eisner, E. (1969.): Teaching the Humanities. Is a New Era Possible? *Educational Leadership* 26 (7): 561-564
9. Fabris I. (2006.): *Kognitivni stilovi i stilovi učenja*, u: H. Ivon (ur.), *Prema kvalitetnoj školi*, Split: HPKZ, Filozofski fakultet u Splitu, str. 31-40.
10. Gibson, R. (2003.): Learning to be an Art Educator: Student Teachers Attitudes to Art and Art Education, *International journal of art & design education* 22 (1): 111-120
11. Holden C. D. (1978.): Aesthetic education, aesthetic literacy, and the arts general education: curriculum issues. *Art education* 31 (3): 25-27
12. Jakubin, M., Grgurić, N. (1996.): *Vizualno-likovni odgoj i obrazovanje*. Zagreb: Educa.
13. Krapše, T. (1999.): *Konstruktivizam u procesu učenja i poučavanja. Razredna nastava*, Ljubljana: Zavod Republike Slovenije za školstvo
14. Karlavaris, B. (1991.): *Metodika likovnog odgoja 1*. Rijeka: Hofbauer
15. Karlavaris, B. (1991.): *Metodika likovnog odgoja 2*. Rijeka: Hofbauer
16. Lovrentjev, A. (2005.): *Škola koja voli mene, didaktički priručnik za rad u nastavi i produženom boravku prvog razreda*. Zagreb: DiVič
17. Mejovšek, M. (2003.): *Uvod u metode znanstvenog istraživanja u društvenim i humanističkim znanostima*, Zagreb: Edukacijsko-rehabilitacijski fakultet – Jastrebarsko: Slap
18. Mužić, V. (1999.): *Uvod u metodologiju istraživanja odgoja i obrazovanja*, Zagreb: Educa
19. Pavlou, V. Kambouri, M (2007.): Pupils attitudes towards art teaching in primary school: an evaluation tool, *Studies in Educational Evaluacion* 33. 282-301
20. Šverko, B., i sur. (2002.): *Psihologija: udžbenik za gimnazije*, Zagreb: Školska knjiga
21. Tanay, E. R. (1990.): *Likovna kultura u nižim razredima osnovne škole*. Zagreb: Školska knjiga

UDC: 316.64/.65-053.66:372.873/.876(047.31)

Professional article

Accepted: 23. 3. 2009.

Confirmed: 19. 5. 2009.

ATTITUDES OF PRIMARY SCHOOL EIGHTH-GRADERS TOWARDS ART CLASSES

Dubravka KUŠČEVIĆ, MSc senior lecturer
Marija BRAJČIĆ, MSc senior lecturer
Irena MIŠURAC ZORICA, MSc senior lecturer
Faculty of Philosophy, Split

Summary: *The purpose of this work was to study the position of art as a school subject through the evaluation, reflection and attitudes of primary school eighth-graders. The survey was conducted on the sample of 303 eighth-graders of primary schools in the Splitsko-dalmatinska County.*

We herein present the most significant results of the survey: 54.5% of students are satisfied with the present time-table of art classes and find the weekly load sufficient for the class realization; 34.3% of students like to participate in visual-art activities; and 22.4% of them like it very much, which is almost half of the surveyed students. The results of the survey reveal that the highest percentage of them, i.e. 30%, stated to have learned how to use art techniques and materials. A high percentage of students (57.8%) don't have the habit of visiting museums, galleries or attending art exhibitions, and 54.1% of students reckon that art classes have a moderate influence on the development of their personal taste in visual art.

The involvement of pupil's close family or relatives in visual-art activities has a positive effect on the evaluation of art as a school subject.

Variables such as gender and academic achievement do not affect students' evaluation of the school subject.

Key words: *pupil, evaluation, attitudes, art classes, primary school*
